

Český maestro

s talianskymi koreňmi

AUTOR ING. ARCH. VIKTOR KUBAL
FOTO XAVIAN A OLIVER DRÁB

Podrobnejšie predstavovať našim čitateľom spoločnosť Xavian nemá asi veľký zmysel. Na stránkach High&Style sa jej produkty objavujú pravidelne a v každom jednom prípade s pozitívnym záverom. Predstavenie modelu Xavian Virtuosa Anniversario bude však predsa len v niečom odlišné.

Ich výnimočnosť bola totiž určená už pri zrode ich konceptu, v mysli zakladateľa a majiteľa spoločnosti Roberta Barlett. V jeho, pre seba samého určenom zadaní, boli jasne zadefinované nesmierne náročné ciele, ktoré však spolu úzko súviseli - použitie najlepších komponentov a ich následné zladenie do výsledného produktu, ktorý bude viac ako dôstojnou oslavou tridsiatich rokov uplynulých odo dňa založenia spoločnosti. Aj preto ten prívlastok Anniversario, teda výročný, k názvu produktu.

Xavian Virtuosa Anniversario má svoj základ jasne čitateľný v obľúbenom modeli Virtuosa, na ktorý však nadväzuje len svojou základnou koncepciou, inak je výročný model kompletne novou konštrukciou. Vizuálne pôsobia Virtuosa Anniversario konzervatívne až nenápadne, nezaujateľný pozorovateľ by povedal že sa jedná o klasickú „reproduktorovú školu“. Predná stena skrinky v miernom záklone so skosenými hranami, výrazná podstava, ktorá dáva reprosústave stabilitu, perfektne prevedená povrchová úprava. Takže zatiaľ klasika. V spodnej časti zadnej steny skrinky nájdeme dva páry pozlátených repro terminálov, ktoré umožňujú pripojenie zosilňovača ako klasickým spôsobom, tak aj systémom bi-wiring či bi-amping. Nad terminálmi sa nachádza elegantný štítok, ktorý naznačuje spôsob pripojenia kabeľáže a okrem názvu reprosústavy a mena ich tvorca zobrazuje aj výrobné číslo (v našom prípade to bol pár 003, pričom celá séria je limitovaná na maximum 50 párov). Skelet

XAVIAN
VIRTUOSA
ANNIVERSARIO

HIGH&Style
REFERENČNÝ
ZVUK

ozvučnice je tvorený z frézovaných MDF dosiek s bohatým systémom vertikálneho aj horizontálneho vystuženia. Vlastný objem skrinky je rozdelený na dva samostatné priestory. Jeden tvorí uzatvorený kabinet pre výškový a stredový menič, v druhom, výrazne objemnejšom, pracuje basový reproduktor a ladený basreflex - aj z uvedeného vyplýva, že sa jedná o trojpásmovú koncepciu. Priestor pre výškový a stredový menič je tlmenný kombináciou dvoch typov materiálov. N stenách je aplikovaný textilný filc, ktorý skrúcaje parazitné rezonancie MDF materiálu a zároveň tlmí stredné frekvencie. Na priame vyplnenie zbytku objemu je potom použitá česaná ovčia vlna, ktorá má vďaka svojej náhodnej štruktúre vlákien priaznivý vplyv na priebeh výšok. Ostávajúci priestor skrinky je na jej stenách vytlmenný pásmi textilného filcu.

To najzásadnejšie sa však odohráva v použitej technike, konkrétne v osadení meničmi a typu frekvenčnej výhybky. Jedná sa totiž s vysokou pravdepodobnosťou o celosvetovo prvé reprosústavy, ktoré sú kompletne osadené revolučnými reproduktormi od dánskej spoločnosti Scan-Speak s označením Ellipticor. Rozpoznávacím znakom, ktorý ich odlišuje od ostatnej konkurencie, je, ako

už plynie z názvu, ich eliptická geometria. Toto inovatívne technické riešenie, ktoré po dlhých rokoch práce v Scan-Speak vyvinuli by si zaslúžilo samostatné predstavenie, na to však bohužiaľ nemáme v tejto recenzii priestor. Teda aspoň zjednodušene. Základom kmitacieho systému je sústava veľmi silných neodymových magnetov rozmiestnených na stojato v pôdoryse elipsy okolo samotnej cievky. Celý systém je kompletne otvorený, cievka teda nevyžaduje žiadne dodatočné otvory na svoje chladenie. Geometria elipsy pre cievku nebola vybraná náhodne, je výsledkom dômyselných skúšok a testovania vhodnosti tvarov - vzhľadom na rezonančnú odolnosť, parazitné rezonancie a s nimi súvisiace skreslenia. Ako materiál membrán stredotónového a basového meniča je použitý papier, v dnešnej dobe kozmických materiálov pomerne ortodoxné riešenie, má však svoje dôvody. Vo všeobecnosti je totiž papierová membrána extrémne ľahká, rýchla a má prirodzenú farbu zvuku, jej nevýhodou je tvarová nestálosť a náchylnosť ku deformáciám. Tieto negatíva sa obvykle riešia jej impregnáciou a lakovaním, tie však bohužiaľ negatívne ovplyvňujú práve farebnosť reprodukcie. Pri Scan-Speak Ellipticor je papierový materiál membrány

ponechaný bez zásadnejších úprav, tvarová stálosť sa dosahuje aj práve špecificky navrhnutou eliptickou geometriou. Charakteristickým znakom meničov Ellipticor je ich extrémna presnosť, výnimočne realistická farba reprodukcie, vynikajúca detailnosť a blesková rýchlosť odozvy na signál. Dosiahnutie týchto špičkových parametrov však kladie nesmiernu náročnosť na presnosť ich výroby aj jej výstupnú kontrolu, čo vo výsledku určuje až extrémne vysokú cenu za jednotlivé typy meničov.

Výškový menič Virtuosa Anniversario má aktívne hrajúcu plochu ekvivalentu priemeru 38 milimetrov a ručne impregnovanú hodvábnu kalotu, celý jeho kmitací a magnetický systém je uzatvorený do jedného kusu hliníkového bloku, pričom predná montážna príruka je jeho súčasťou. Stredobas má liaty alumíniový kôš, jeho papierová membrána s priemerom 18 centimetrov je uložená v jemnom gumenom závесе. Basový menič má podobnú konštrukciu ako stredobas len s tým rozdielom, že jeho membrána má priemer 21 centimetrov. Jednotlivé meniče sú vo výrobe párované k sebe (+/- 0.5 dB), čo zaručuje takmer identický frekvenčný priebeh pravej a ľavej reprosústavy.

Absolútna dôvera v kvalitu a schopnosti jednotlivých reproduktorov sa odzrkadlila aj v koncepcii frekvenčnej výhybky. Tá obsahuje pre všetky meniče celkovo len 5 súčiastok, ktoré podliehajú prísnemu výberu (odpory) a v prípade použitých páskových tlmiviek ručnej výrobe. Kondenzátory sa pre svoje nepriaznivé charakteristiky vo výhybke vôbec nenachádzajú. Impedančný priebeh je výrazne lineárny s tendenciou rásť smerom k vysokým kmitočtom, čo je výhodná vlastnosť pri použití sústav práve v kombinácii s elektrónkovým zosilňovačom.

Geometria basreflexového otvoru, ktorý je umiestnený pod basovým reproduktorom, korešponduje s eliptickým tvarom cievok meničov. Je vrstvený z MDF dosiek a následne frézovaný do finálneho tvaru. Jeho tvar však nevychádza len z vizuálnej koncepcie, eliptická geometria výrazne redukuje rezonancie na stredných kmitočtoch – zjednodušene, nepustí ich von. Zvuk je potom v pásme, na ktorom pracuje podstatne čistejší. Predná stena reproduktory s meničmi môže byť chránená rámikom s priezvučnou textilnou tkaninou, rámik na svojom mieste drží pomocou magnetov.

Silne pozitívnu zvesť, ktorá sa od premiérového uvedenia o zvukových kvalitách

referenčný zvuk výrazne presahujúci hranicu cenovej kategórie
špičková technológia
vynikajúce spracovanie

nič

Virtuosa Anniversario šírila, nebolo možné nezaregistrovať. Aj naša redakcia dostala pozvanie na ich predstavenie, vzhľadom na rôzne okolnosti sa nám podarilo s nimi v sídle spoločnosti Xavian stretnúť až na tretí pokus. A tak v jedno pochemúrne upršané jesenné obedie sme konečne mohli zazvoniť na zvonček pri ich dverách. Po srdečnom zvítaní a zapomínaní na staré dobré časy (s Robertom Barlettom som sa nevidel viac ako 20 rokov) sme sa bez ďalšieho zdržiavania presunuli do centra budúceho diania. Firemná posluchová miestnosť spoločnosti Xavian, kde boli Virtuosa Anniversario pripravené, má rozlohu cca 40 metrov štvorcových s prirodzeným akustickým priebehom. Pohodlná kožená sedacia súprava ho rozdeľuje na dva takmer rovnaké objemy, vzdialenosť poslucháča od reproduktory bola teda v rovnostrannom trojuhol-

níku so stranami dĺžky približne 3 metre. Reprosústavy boli pripojené k hybridnému integrovanému zosilňovaču Riviera Labs Levante (so zabudovaným gramofónovým predzosilňovačom) cez reproduktorové káble Xavian Mondiale II. Ako zdroj signálu som si vyžiadal aj gramofón a teda poslúžil MOFI UltraDeck + s MM prenoskou Master Tracker pripojený k phono predzosilňovaču káblami Xavian Aulos. Ako alternatíva ku analógu bol pripravený streamer od Norma, musím však priznať, že jeho služby sme nakoniec nevyužili. Elektrónky v zosilňovači Riviera Labs dostali samozrejme čas na zohriatie, my sme túto povinnú prestávku využili na uvoľnenú diskusiu o technických aspektoch reproduktory, ale hlavne o našich očakávaniach.

Nestáva sa mi príliš často, aby som pri popise zvukovej kvality audio komponentu nenachádzal slová. Verím, že ako dlhoročnému recenzentovi mi skúsenosti vždy tie správne vyjadrenia pomohli nájsť tak, aby bol opis čitateľovi zrozumiteľný a hlavne nápomocný. V prípade Virtuosa Anniversario som ale našiel zrejme svojho „premožiteľa“. Ako opísať zvuk reproduktory, ktoré svojou kvalitou silne koketujú s dámou nazývanou dokonalosť? Ako ich opísať bez toho, aby som neustále používal varianty superlatívov? Keď jedným z dojmov z reprodukcie sú zimomriavky alebo

zatajený dych? Keď najvýraznejším efektom je to, že oni hrajú úplne normálne, prirodzene, ľudsky? Bez príkras, bez ozdobnosti, bez hrania sa na efekt? A za túto cenu? Šialené!

Buena Vista Social Club, v zásade veľmi kvalitná štúdiová akustická nahrávka dáva každej audio zostave veľký priestor na seba-realizáciu. V prípade Virtuosa Anniversario sa však o ničom takom hovoriť nedalo. Nebol cítiť žiadny zásadný podpis, žiadny osobitý charakter, individualita. Len čistý zážitok z nesmierne precízne vykresleného akustického koncertu. Posadnutosť detailnosťou, jeho verným vykreslením a naturálnym zobrazením bola strhujúca. Modelovanie ľudského hlasu, jeho tvárnosť, nuansy ale hlavne farba boli z môjho pohľadu dotiahnuté na maximálnu možnú úroveň, spev bol prirodzený a navodzoval dojem nenútenosti, ako keby som sa rozprával s najlepším kamarátom. Vykreslenie priestoru, jeho jednotlivých vrstiev, separácie a dozvukov veľkej, len veľmi mierne ztlmenej nahrávacej sály, dávali reprodukcii nefalšovaný „live“ efekt.

Balalajky v podaní ruského národného folklórneho orchestra, špičková nahrávka amerického hudobného vydavateľstva Mercury,

preverila schopnosť reproduktory okamžitej reakcie na dynamické a rytmické zmeny v kombinácii s presným vykreslením jemných detailov – s vynikajúcim výsledkom. Tiché náladové pasáže sa tu striedali s razantnou údernosťou, znenie strún, ich charakteristickú farbu, najjemnejšie detaily sprievodného akordeónu vrátane tichého cvakania jeho klapiek a prehmatu prstov po klávesoch dokázali zobraziť jasne a plasticky. Nejednalo sa ale o ostro vykrojený detail, ktorý ja nazývam módnym, moderným. Každý jeden bol vymodelovaný s citom a zmyslom pre maximálnu prirodzenosť, bola z neho cítiť jeho základná podstata, jeho matéria.

Ale nenechajte sa pomýliť! Nie sú prehnane jemné, alebo usadlé. Tak to len od nich tieto nahrávky vyžadovali. Keď bolo treba, podali o sebe Virtuosa Anniversario aj úplne odlišný obraz. Dokázali sa rozohniť, byť živelné, až razantné, drsné či ostré. Elektroniku od Jarreho alebo Garyho Numana podali s nasadením akoby vlastného života. Vôbec im nevadilo postupné pridávanie hlasitosti, obraz bol neustále kompaktný, výrazný, plný, dokonale vykreslený a šťavnatý. Nerád pitvám zvuk na jednotlivé pásma, podľa môjho názoru je na veci niečo nesprávne, ak má poslucháč takú potrebu. Pri počúvaní týchto sústav ma to ani na okamih nenapadlo. Aké boli basy? Netuším. Stredy a výšky? Čo ja viem? Asi dobré! Jediné čo si ale viem opakovane vybaviť je dokonale vyvážený zvukový obraz, ktorý mal s naturálnou realitou už veľmi silné paralely.

Záverom treba zdôrazniť skutočnosť, že použitý gramofón a prenoska od MOFI, aj napriek svojej kvality v rámci cenovej kategórie, boli výrazne pod kategóriu a hlavne možnosti testovaných reproduktory. S adekvátnym zdrojom analógového (to zdôrazňujem) signálu bude bez pochyb zvukový zážitok ešte podstatne silnejší!

Absolútna kontrola, čistota celku aj najjemnejšieho detailu, blesková odozva, rýchlosť kombinovaná s ľahkosťou, celková plnosť prenášaného pásma. Všetky spomínané atribúty sa niesli posluchovým testom ako závan príjemného čerstvého južného povetria. Totiž, existuje veľká skupina špičkovoznejších reproduktory, ktoré vám poskytnú veľkú väčšinu z nich, máloktoré však úplne všetky a už vôbec nie v tejto cenovej kategórii, skôr až v tej maximálnej. Stávka spoločnosti Xavian na použitie bezpochyby tých momentálne najkvalitnejších meničov v kombinácii s nekompromisným návrhom výhybky a celkovým konceptom reproduktory sa jednoznačne vyplatila. Ich výročný model

je najlepšou ukážkou ich schopností a zároveň dôkazom, že vedia priniesť produkt, ktorý dokáže uspokojiť aj extrémne náročného poslucháča. A ani my sme neboli výnimkou. Očarenie bolo natoľko výrazné, že priamo na mieste, ešte v posluchovej miestnosti sme s kolegom dospeli k rozhodnutiu, že Xavian Virtuosa Anniversario doplnia našu referenčnú redakčnú audio zostavu. V zákazkovom luxusnom prevedení v čiernom klavírnom laku. V čase vydania tohto čísla High&Style by sme ich už mali mať v plnej paráde a venovať sa ich rozohrávaniu. Spolupráce s nimi sa už nevieme dočkať! ❌

XAVIAN VIRTUOSA ANNIVERSARIO

Stíповé reproduktory
Konstrukcia: 3 pásma
Použitý menič:
Scan-Speak Ellipticor
Basový: 210 mm papierová membrána
Stredobas: 180 mm papierová membrána
Výškový: 38 mm hodvábná kalota
Frekvenčný rozsah: 37 Hz – 20 kHz (+-3 dB)
Impedancia: 4 Ω
Citlivosť: 92 dB
Rozmery (v x š x h): 1088 x 260 x 430 mm
Hmotnosť: 51 kg
Prevedenie povrchovej úpravy:
čierny a biely klavírný lak,
čerešňová a orechová prírodná dyha
Cena: lakovaná dyha 13 500 eur,
klavírný lak 14 750 eur
www.xavian.cz